

Γεώργιος Βιζυηνός

Ποιήματα

Παραβολή

Οὐδὲ τ' ἄστρον τῆς αὐγῆς,
ἔχει τόση χάρι,
ὅσον ἔχεις, ὅταν βγῆς,
χαρωπὸ καμάρι.

Οὐδὲ τόσην εὐωδιά
τὸ χλωρὸ τριφύλλι,
ὅσην ἔχουνε δροσιά
τὰ γλυκά σου χεῖλη.

Οὐδὲ τόσην εὐωδιὰ
τ' ἄνθη τοῦ ναρκίσσου,
ὄσην ἔχει μυρωδιὰ
ἢ λεπτή πνοή σου.

Οὐδὲ ψάλλει τὸ πουλί
τραγουδάκια τόσα,
ὅσα ξεύρει νὰ λαλή
ἢ σοφή σου γλῶσσα.

Ἕνα μόνον. -Σ' ἀγαπῶ-
δὲν μπορεῖ νὰ μάθῃ,
καὶ γιὰ τοῦτο... Νὰ στὸ πῶ;
μιὰ ψυχὴ θὰ πάθῃ.

Δίστιχα

Τὸν ἔρωτ' ἀπεφάσισα νὰ μὴν ἀναγνωρίσω
νὰ κλείσω τὴν καρδίαν μου καὶ νὰ τὴν θωρακίσω.

Ἄν ἤμπορεῖς φρονίμευσε καὶ ὅταν φροनिμεύσεις,
δὲν θὰ σοὶ εἶν' ἀδύνατον φιλίαν νὰ μ' ἐμπνεύσεις.

Τῆς χάριτος ἀνώτερος βαθμὸς δὲν εἶναι ἄλλος,
παρ' ὅταν ἡ ἀφέλεια ἐπικοσμεῖ τὸ κάλλος.

Μικρὸν πῶς εἶχα ἤλπιζα εἰς τὴν ψυχὴν σου τόπον,
σὺ δ' ἀγνοεῖς κί' εἰς τὴν σειρὰν ἂν εἶμαι τῶν ἀνθρώπων.

Ἐγνώρισες τὸ σφάλμα σου ἂν δὲν τὸ ἀποπλύνεις,
εἰδὲ τοῦ κόσμου ὄνειδος καὶ παίγνιον μὴ γίνεις.

Ἄν ἐμισήσω σφάλμα σου καὶ ὄχι ἄλλου ἦτον,
ὅποῖαι εἶν' αἱ πράξεις μας τοιοῦτοι κί' οἱ καρποὶ των.

Ἦ ἄφες τὴν εἰρήνην μου καὶ μὴ τὴν συνταράττεις,
δὲν εἶναι ἡ καρδία μου διὰ νὰ τὴν σπαράττεις.

Ἐπικούρειον

Σ' αὐτὴ τὴ πρόσκαιρη ζωὴ μας διατί
νὰ μὴ χαρεῖ τὸ ζωντανὸ τὸ σῶμα;
Ὡς κι οἱ μωροὶ τὸ λέν' πὼς εἴμαστε θνητοί,
πὼς θὰ μᾶς βάλουν μία φορὰ στὸ χῶμα.
Μὰ οὐτ' οἱ δεσποτάδες μας οἱ κορδωτοί,
οὔτε οἱ πλέον διαβασμέν' ἀνθρώποι
γνωρίζουν τί θὰ γίνουμε κατόπι,
αὐτοῦ ποῦ θεὸς νὰ πᾶμε...

- Βάλτε νὰ φᾶμε!

- Βάλτε νὰ πιοῦμε!

Γιατί αὐτὸ κανεῖς δὲ τὸ ἀμφισβητεῖ:
Φαγεῖ' καὶ πειεῖ' ἄλλοῦ δὲ θὰ τὰ βροῦμε!

Ἄνελπιστα γυρνᾷ τῆς Τύχης ὁ τροχὸς
κι ὁ Χρόνος ποῦ περνᾷ δὲ στρέφει πίσω.
Τῆς χθὲς ὁ Κροῖσος εἶναι σήμερα φτωχὸς
κι ἐγὼ ὁ νέος αὔριο θ' ἀσπρίσω.
Αὐτὰ τὰ ξέρουν ὅλοι πλέον εὐτυχῶς
κι ὅμως πολλοὶ στεροῦνται καὶ νηστεύουν!
Θὰ ἐλαφρύνουν τάχα γιὰ ν' ἀνέβουν
αὐτοῦ ποῦ θεὸς νὰ πᾶμε;...

-Βάλτε νὰ φᾶμε!

-Βάλτε νὰ πιοῦμε!

Γιατὶ ὡς κι οἱ τρελλοὶ τὸ ξέρουν, δυστυχῶς,

Φαγεί' καὶ πιεί' ἄλλοῦ δὲ θὰ τὰ βροῦμε!

Κι ὅποιος μιὰ κόρη, μίαν ὠραίαν ἀγαπᾶ,

ᾶς τῆς χαρεῖ τὰ πρῶτα-πρῶτα κάλλη.

Λῦπες κι ἀρρώστιες θὰ τῆς πάρουν τὰ λοιπά,

καὶ θὰ τοῦ μείνει μόν' ἡ παραζάλη.

Αὐτὸ στ' ἀφτὶ καλὰ βεβαίως δὲ χτυπᾶ.

Μά, πλὴν αὐτοῦ, ξάφνου προβάλλ' ὁ Χάρος

κι εἰδοποιεῖ: -«Ἀφέντη, μὴ πρὸς βάρος,

κοπιάστενε νὰ πᾶμε!...»

- Βάλτε νὰ φᾶμε!

- Βάλτε νὰ πιοῦμε!

Γιατὶ φαγεί' καὶ πιεί' καὶ κάλλη χαρωπὰ

στοῦ Χάρου τὸ κελλὶ δὲ θὰ τὰ βροῦμε!

Μεταμέλεια

Ἀνάθεμα τὴν πρώτ' ἀρχή,
ποῦ μ' εἶπαν νὰ πιστέψω,
πὼς δὲν μοῦ σώζετ' ἡ ψυχή,
σὰν δὲν καλογερέψω!

Ἄπ' τὴν ζωῆς τὴν Πασχαλιὰ
μ' ἔκαμαν νὰ ξεπέσω·
ν' ἀφήσω μακριὰ μαλλιὰ
καὶ ράσο νὰ φορέσω.

Νὰ ζῶ μὲ τὸ ξερὸ ψωμί,
μὲ τὸ νερὸ μονάχα·
γιὰ νὰ παιδέψω τὸ κορμί,
καὶ γιὰ ν' ἀγιάσω τάχα!...

Καλόγεροι, σᾶς προσκυνῶ,
καὶ σᾶς φιλῶ τὰ χέρια.
Καὶ σᾶς πετῶ τὸν οὐρανὸ
καὶ τὰ χρυσὰ τ' ἀστέρια.

Πετῶ τὸν σκοῦφο στὸ κελί,
τὸ ράσο στὸ ντουλάπι·
τὸν νοῦ μου - μόνο στὸ φιλί
καὶ μόνο στὴν ἀγάπη.

Θωρῶ πουλάκια στὴν αὐλή,
ποὺ παίζουν ταῖρι ταῖρι,
καὶ λέγω: νᾶμουνα πουλί!
Νὰ ἦμουν περιστέρι!

Θωρῶ κοπέλες ποὺ περνοῦν
νὰ πᾶν στὸ περιβόλι
κι αὐτοῦ ποὺ κοντοπροσκυνοῦν-
μὲ παίρνουν οἱ Διαβόλοι!...

Τὸ παιδὶ στὸ ποτάμι

Σὰν κρυστάλλι κυλᾷ τὸ ποτάμι,
τὸ παιδὶ τὸ θωρεῖ καὶ γελᾷ:
Τί κακὸν εἰμπορεῖ νὰ τοῦ κάμη
τὸ καθάριο νερὸ ποῦ κυλᾷ;

Δυὸ κρίνοι στὸ ρεῦμα σαλεύουν
πότ' ἐδῶ πότ' ἐκεῖ σταυρωτοί.
Τὸ παιδάκι θαρρεῖ πὼς τὸ γνεύουν,
σὰν νὰ θέν νὰ τοῦ ποῦν κάτι τί.

Πότ' ἐδῶ πότ' ἐκεῖ τοὺς προσκλίνει
τὸ νερὸ ποὺ περνᾷ μὲ σπουδῇ
τί νὰ γνεύουν οἱ κίτρινοι κρίνοι,
τί νὰ θέλουν νὰ ποῦν στὸ παιδί;

Στῆς ἰτιᾶς τὸ κλωνάρι θαρριέται,
ᾄχ! ν' ἀκούσ' ὁ μικρὸς προσπαθεῖ!
Ξάφνου σπᾷ τὸ κλωνί, ποὺ κρατιέται,

καὶ κυλᾶ στὸ νερὸ τὸ βαθύ!

Μιὰ τὸ φῶς ἀπ' τὰ μάτια του σβύνει,
μιὰ σὰν κόκκιν' ἀστράφτει βαφή,
ὡς πὺν πέσαν οἱ κίτρινοι κρίνοι
σὰν σταυρὸς στὴ νεκρὴ του μορφή!

Ποιὸ παιδί, πὺν σιμόνει ποτάμι,
δὲν τὸ βλέπ' ἀπ' ἐδῶ καὶ καλά,
τί κακὸν εἰμπορεῖ νὰ τοῦ κάμη
τὸ καθάριο νερὸ ποῦ κυλᾶ;

Στίχοι τοῦ φρενοκομείου

Μέσ' στὰ στήθια ἡ συμφορὰ
σὰν τὸ κῦμα πλημμυρᾶ,
σέρνω τὸ βαρὺ μου βῆμα
σ' ἓνα μνη̃μα!

Σὰν μ' ἀρπάχθηκε ἡ χαρὰ
ποὺ ἐχαιρόμουν μιὰ φορὰ
ἔτσι σὲ μίαν ὥρα...
μέσ' σ' αὐτὴν τὴν χώρα
ὅλα ἄλλαξαν τώρα!

Κι' ἀπὸ τότε ποὺ θρηνη̃ῶ
τὸ ξανθὸ καὶ γαλανὸ
καὶ οὐράνιο φῶς μου,
μετεβλήθη ἐντός μου
καὶ ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου.

Μέσ' στὰ στήθια ἢ συμφορὰ
σὰν τὸ κῦμα πλημμυρᾶ,
σέρνω τὸ βαρὺ μου βῆμα
σ' ἓνα μνήμα ...

Τὸν σταυρὸ τὸν ἀψηλὸ
ἀγκαλιά, γλυκοφιλῶ
τὸ μυριάκριβο ὄνομά της,
κι' ἀπ' τὰ χώματά της

ἢ φωνή της ἢ χρυσή
μὲ καλεῖ «ἔλα καὶ σὺ
δίπλα στὸ ξανθὸ παιδί σου
καὶ κοιμήσου!»

Το φάσμα μου

Μέσ' στὰ στήθια ἡ συμφορὰ

σὰν τὸ κῦμα πλημμυρᾶ,

σέρνω τὸ βαρὺ μου βῆμα

σ' ἓνα μνηῆμα!

Σὰν μ' ἀρπάχθηκε ἡ χαρὰ

ποὺ ἐχαιρόμουν μιὰ φορὰ

ἔτσι σὲ μίαν ὥρα...

μέσ' σ' αὐτὴν τὴν χώρα

ὅλα ἄλλαξαν τώρα!

Κι' ἀπὸ τότε ποὺ θρηνηῶ

τὸ ξανθὸ καὶ γαλανὸ

καὶ οὐράνιο φῶς μου,

μετεβλήθη ἐντός μου

καὶ ὁ ρυθμὸς τοῦ κόσμου.

Μέσ' στὰ στήθια ἡ συμφορὰ

σὰν τὸ κῦμα πλημμυρᾶ,

σέρνω τὸ βαρὺ μου βῆμα

σ' ἓνα μνηῆμα ...

Τὸν σταυρὸ τὸν ἀψηλὸ ἀγκαλιά,

γλυκοφιλῶ

τὸ μυριάκριβο ὄνομά της,

κι' ἀπ' τὰ χώματά της

ἢ φωνή της ἢ χρυσὴ μὲ καλεῖ

«ἔλα καὶ σὺ

δίπλα στὸ ξανθὸ παιδί σου

καὶ κοιμήσου!»...

(Γράφτηκε για την δεκατετράχρονη που είχε ερωτευτεί και ενώ βρισκόταν στο
ψυχιατρεῖο)

Εκδόσεις Γέωργιος Φέξης, Αθήνα 1916

ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΕΙΣ

Μιά μάνα είχε τέσσαρα παιδάκια καμωμένα,
τέσσαρα παιδιά.

Τ' ανάγνιωσε, τ' ανάθρεψε, τὰ 'προίκισ' ἕνα ἕνα,
μ' εὐθυμη καρδιά.

Κ' εὐρῆκε καὶ τὰ πάνθρεψε σ' ἀνθρώπους μὲ κεφάλι,
μὲ νοικοκυριό.

Κ' ἐκεῖνα 'σπιτωθήκανε κ' ἐγείνανε μεγάλοι
μέσα στὸ χωριό.

Μὰ τῆς γρηῃς τῆς μάνας των τῆς ἔδωκεν ἡ Μοῖρα
ἄσχημην εὐχή.

Κι' ἀπέθανεν ὁ γέρος της ! Κι' ἀπέμειν' αὐτὴ χήρα,
χήρα καὶ φτωχή !

Κι' αὐτὸ σὰν νὰ μὴν ἔφθανεν, ἀρρώστησε μιὰ 'μέρα,
μιὰ κακὴ βραδεῖά !

Φωνάζει ξένον ἄνθρωπο, μηνᾶ μ' αὐτόνε πέρα
νᾶρθουν τὰ παιδιά.

— Πᾶνε καὶ 'πὲς τοῦ γιούκα μου νᾶρθῆ νὰ μὲ κνττάξη,
καὶ δὲν εἴμπορῶ !—

'Πῆγε καὶ ἦλθε καὶ λαλεῖ.— Τ' ἀμπέλι του θὰ φράξη !
Δὲν ἔχει καιρό !

— Οἱ βᾶτοι νὰ φυτρώσουνε στὸ σῶμά τ', εἴπ' ἐκείνη,
γιὰ παντοτεινά !—

Καὶ ἀπὸ τότε ὁ κακογυιὸς σκαντσόχοιρος ἐγείνη,
φεύγει στὰ βουνά !

—Πᾶνε καὶ ἔπες τῆς κόρης μου νάρθη νὰ μὲ κυττάξῃ,
καὶ δὲν εἴμπορῶ!—
'Πῆγε καὶ ἦλθε καὶ λαλεῖ.—'Φαίνει τὸ μετὰξί!
Δὲν ἔχει καιρό!

—Νὰ φαίνη καὶ νὰ διάζεται, καὶ νᾶναι, εἴπ' ἐκείνη,
μὲ χωρὶς πανί!—
Καὶ ἀπὸ τότε ἡ ἄπονη ἀράχνη ἔχει γείνει,
ματαιοπονεῖ!

—Πᾶνε στὴν ἄλλη κόρη μου, νάρθη νὰ μὲ κυττάξῃ,
καὶ δὲν εἴμπορῶ!—
'Πῆγε καὶ ἦλθε καὶ λαλεῖ.—Θὰ πλύνη καὶ θ' ἀλλάξῃ!
Δὲν ἔχει καιρό!

—'Ἡ σκάφη πὰ στὴν ράχι της νὰ γύρη, εἴπ' ἐκείνη,
ἄπλυτ' ἀλλαγὴ!—
Καὶ ἀπὸ τότε ἡ ἄπονη γελῶνα ἔχει γείνει,
σέρονται στὴ γῆ!

—Πᾶνε στὴν τρίτη κόρη μου, νάρθη νὰ μὲ κυττάξῃ,
καὶ δὲν εἴμπορῶ!—
Πρὶν ἐπιστρέψῃ καὶ τῆς πῆ, ἡ κόρ' εἶχε προφθάξει.
Εἶχ' αὐτὴ καιρό;

—Γιατί στα χέρια, κόρη μου, στα δάχτυλα ζυμᾶρι
κι' ἄλευρα ἐδῶ;
—'Ἐζύμωνα, μανούλα μου, μὰ εἶδῃς' ἔχω πάρει
κ' ἦρθα νὰ σὲ ἰδῶ.

—'Ανθόσκονη τ' ἄλεϋρί σου, κ' ἡ σκάφη σου κυψέλη!
Ἡῦρες τὸν καιρό!
Στὸν βίο σου, νὰ γίνεται ὅ,τι κι' ἂν πιάνῃς μέλι,
μέλι γλυκερό!—

Λαλεῖ, καὶ μὲ χαμόγελο ἀποκοιμιέτ' ἐκείνη
γιὰ παντοτεινά.
Καὶ ἀπὸ τότε, μέλισσα ἡ κόρη της ἐγείνη
καὶ καλοπερνᾷ.

Γυρνᾷ σ' ὄλα τὰ λούλουδα, εἰς ὄλα τ' ἄνθη ἔμβαίνει,
μ' εὐθυμὴ ψυχῇ.
Κι' ἀπ' ὄλα ἔναι τὰ πλάσματα ἢ πιὸ εὐλογημένη,
διὰ τὴν εὐχὴ.

Η ΔΕΚΟΧΤΟΥΡΑ

—Πῶς τὸ λένε τὸ πουλάκι,
ποῦ στὰ δένδρα πεταχτὸ
κελαδεῖ κάθε λιγάκι—
Δεκοχτώ ; Δεκοχτώ ;

—Δεκοχτοῦρα τὸ λαλοῦνε
ἴσα ἴσα δι' αὐτό,
γιατὶ ψάλλει νὰ τ' ἀκοῦνε—
Δεκοχτώ ! Δεκοχτώ !

Κι' ὅποιος εἰς ἐμὲ προβάλη
τὸ αὐτί του 'ξυπνητό,
θένα μάθη γιατί ψάλλει·
Δεκοχτώ ! Δεκοχτώ !

Ἦταν ἄλλοτ' ἢ καυμένη
κοριτσάκι διαλεχτό,
—Χρόνοι τώρα περασμένοι
δεκοχτώ, δεκοχτώ!—

Κ' εἶχε μητριά, παιδιά μου,
μιὰ γρηὰ σὰν σκελετό.
—Ζύμω, λέγει, τὰ ψωμιὰ μου
δεκοχτώ, δεκοχτώ!—

Τῆς ζυμόνει μέσ' στὴν σκάφη
τὸ ζυμάρι κορδατό·
κόφτει τὰ ψωμιὰ καὶ γράφει
δεκοχτώ, δεκοχτώ!

Τᾶπλασε καὶ τὰ φουρνίζει
μέσ' στὸν φουῦρο τὸν ζεστό·
ψήθησαν, τὰ ξεφουρνίζει
δεκοχτώ, δεκοχτώ!

Μὰ ἢ στρίγγλα μητριά της
κοάξει μὲ θημιὰ ποικτό

—Εἰς τὴν Παναγιά σ' ὁμόνω,
στέκει στὸ χαρτὶ γραφτό,
τὰ ψωμιὰ πῶς ἦσαν μόνο
δεκοχτώ, δεκοχτώ!

—Δεκαννιά, φωνάζ' ἐκείνη,
ἢ σὲ σφάζω στὸ λεπτό!
Τᾶκλεψες, γι' αὐτὸ 'χουν μείνει
δεκοχτώ, δεκοχτώ!

—Μάνα, μὴν τὸ πάρης κάμια,
μὰ σ' ὁμόνω στὸ Χριστό:
μοῦ παράγγειλες ψωμάκια
δεκοχτώ, δεκοχτώ!

Μὰ ἡ στρίγγλα, ποῦ ζητοῦσε
ἀφορμὴν εἰς τὸ κρυφτό,
'κεῖ ποῦ ἡ φτωχὴ λαλοῦσε—
Δεκοχτώ, δεκοχτώ,

Στὸ καρῦδι της στηλόνει
τὸ μαχαῖρι τροχητό,
—Περασμένοι τώρα χρόνοι
δεκοχτώ, δεκοχτώ!

Μὰ ὁ Θεὸς γυρνᾷ τὸ χέρι
στὸν κακὸ της ἑαυτό,
καὶ πληγαῖς τῆς καταφέρει
δεκοχτώ, δεκοχτώ!

Καὶ τὴν κόρη μεταβάλλει
σὲ τρυγόνι φτερωτό,
π' ὡς τὰ τῶρ' ἀκόμα ψάλλει—
Δεκοχτώ! Δεκοχτώ!

Ο ΜΑΡΤΙΟΣ ΕΝ ΚΡΗΤΗ

Τὸν Μάρτη τὸν ἐρώτησαν στὴν κρητικὴν τὴν χώρα:
—Κύρ Μάρτη, δὲν μᾶς λέγεις,
γιὰ ποιά ἀφορμὴ τάχα γελᾷς μέσα στὴν ἴδια ὄρα,
καὶ μέσ' στὴν ἴδια κλαίγεις ;—

Ἄ Μάρτης ἀπ' τὰ μάτια του δυὸ δάκρυα σφουγγίζει,
καὶ ξεροκαταπίνει.

Καὶ ὕστερα μὲ πονηρὸ χαμόγελο γυρίζει
κι' ἀπάντησι τοὺς δίνει.

—Εἴμεθα δώδεκ' ἀδελφοί, κ' εἶχαμ' ἓνα πατέρα,
 —Θεὸς νὰ τὸν χωρέσῃ!—
 Ἀπέθανεν ἕξαφνικά, κ' ἐμείναμε μιὰ ἡμέρα
 τρισόρφανοι στὴν μέση.

Ἀπ' ὅλη τὴν ἀρχόντεια του δὲν τοῦ περισσεύσ' ἄλλο,
 στῶν γηρατειῶν τὰ τέλη,
 παρὰ τὸ πιὸ παλιὸ κρασί, μέσα στὸ πιὸ μεγάλο
 κι' ἀνέγγιχτο βαρέλι.

Αὐτὸ ἔκληρονομήσαμεν. Αὐτὸ νὰ μοιρασθοῦνε
 οἱ ἕνδεκα θελήσαν.
 Μὰ μήτε τήναις δώδεκα, ποῦ τόσο νὰ χωροῦνε,
 μήτε βαρέλαις ἦσαν.

Τότ' ἐσυμβούλεψα ἐγώ, καὶ εἰς αὐτὸ ποῦ εἶπα
 συμφώνησαν ἐκεῖνοι.
 Ν' ἀνοίξουνε κατὰ σειρὰν καθένας τῶν μιὰ τρύπα
 καὶ ἀπ' ἐκεῖ νὰ πίνη.

Κ' εὐθύς σηκώθ' ὁ πιὸ τρανός. «Συμπάθιο, εἶπε, κάνω,
 «σὰν πρῶτος μεταξὺ σας,
 «μιὰ τρύπ' ἀπ' ὅλους πιὸ τρανή, κι' ἀπ' ὅλους πάνω πάνω—
 «Κάμετε τὴν δική σας.»

Κατόπιν ἦλθ' ὁ δεύτερος. «Κ' ἐγὼ σειρὰ φυλάττω,
 «ἂν ἦναι προσταγή σου,
 «κι' ἀνοίγω ἄλλο πιὸ μικρὴ, καὶ ἄλλο παρακάτω
 ἀπὸ τὴν ἐδική σου.»

Κι' ὁ τρίτος καὶ ὁ τέταρτος καὶ ὅλ' ἡ συντροφία
 ἐκάμανε στὸν γύρο,
 ὅσο μποροῦσαν πιὸ ἕψηλά, ἀπὸ πλεονεξία,
 τὸν ἐδικό τους πύρο.

Ἐγώ, ἀπ' ὅλους πιὸ μικρός, πιὸ ὕστερα ἀνοίγω
 μιὰ τρύπα κάτω κάτω,
 κι' ἀπ' ὅλους πιὸ λεπτότερο τὸν πύρο μου ἐμπήγω
 στοῦ βαρελιοῦ τὸν πάτο.

Γιατί ; Ὅποιος δὲν τῶνοιωσε, μὰ τὰ καλὰ τοῦ κόσμου,
 πολὺ μυαλὸ δὲν ἔχει!—
 Οἱ ἄνω πύροι ἔστέρεψαν, καὶ μόνον ὁ ἑδικός μου
 ὡς τῶρ' ἀκόμα τρέχει!

Σάν τὸ θωροῦν τ' ἀδέρφια μου πεισμόνουν καὶ μὲ δέρονουν
καὶ κλαίγω κι' ἀγοριεύω.
Σάν τὸ σθανάρω στὰ γερά, τὰ χάχανα μὲ παίρνουν,
καὶ τοὺς κοροϊδεύω!

ΤΟ ΜΠΑΛΟΥΚΑΙ

(Τὰ ἴψαρια τῆς Ζωοδόχου Πηγῆς.)

Σαράντα ἴμεραις πολεμᾷ ὁ Μωχαμὲτ νὰ πάρῃ
τὴν Πόλη τὴν μεγάλη.
Σαράντα ἴμεραις ἔκαμεν ὁ γούμενος τὸ ἴψαρι
στὰ χεῖλη του νὰ βάλῃ.

Ἄπ' ταῖς σαράντα κ' ὕστερα, ἴπεθύμησε νὰ φάγῃ
τηγανισμένο ἴψαρι.
—Ἄν μᾶς φυλάγ' ἡ Παναγιά, καθὼς μᾶσε φυλάγει,
τὴν Πόλη ποιὸς θὰ πάρῃ;—

ἴρίχτει τὰ δίχτυα στὸν γιαλό, τρία ἴψαράκια πιάνει,
—Θεὸς νὰ τὰ ἴβλογῆσῃ!—
Τὸ λάδι βάλλει στὴ φωτιά μέσ' στ' ἀργυρὸ τηγάνι,
γιὰ νὰ τὰ τηγανίσῃ.

Τὰ τηγανίς' ἀπὸ τὴν μιὰ, καὶ πᾶ νὰ τὰ γυρίσῃ
κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος.
ἴο παραγυιὸς του βιαστικᾶ πετᾶ νὰ τοῦ ἴμλήσῃ,
καὶ τᾶχασεν ὁ γέρος!

—Μὴν τηγανίξῃς, γέροντα, καὶ μὸσχισε τὸ ἴψαρι
στὴν Πόλη τὴν μεγάλη!
Τὴν Πόλη τὴν ἔξακουστὴ οἱ Τοῦρκοι ἔχουν πάρει,
μᾶς κόβουν τὸ κεφάλι!

—Στὴν Πόλη Τοῦρκου δὲν πατοῦν κι' ἴΑγαρινοῦ ποδάρια!
Μὲ φαίνεται σάν ψεῦμα!
Μ' ἄν ἦν' ἀλήθεια τὸ κακό, νὰ σηκωθοῦν τὰ ἴψαρια
νὰ πέσουν μέσ' στὸ ρεῦμα!—

ἴΑκόμ' ὁ λόγος ἴβάσταγε, τὰ ἴψαρι' ἀπ' τὸ τηγάνι,
τὴν μιὰ μεριά ἴψημένα,
ἴπηδήξανε κ' ἴπέσανε στῆς λίμνης τὴν λεκάνη,
γερά, ζωντανεμένα.

'Ακόμ' ὡς τώρα πλέουνε, κόκκιν' ἀπὸ τὸ μέρος,
 ὅποι' τὰ εἶχε ψήσει.
 Φυλάγουν τὸ Βυζάντιο ν' ἀναστηθῆ κι' ὁ γέρος—
 νὰ τ' ἀποτηγανίσῃ.

Η ΑΓΙΑ ΣΟΦΙΑ

'Μέρα καὶ νύχτα μελετᾷ
 ὁ βασιλεὺς στὴν Πόλη
 νὰ κτίσῃ τὴν 'Αγιά-Σοφιά.
 Σ' ὅλο τὸν κόσμον ἐρωτᾷ,
 καὶ σχέδια φέρνουν ὅλοι,
 κτιστά, ἢ μόνο ζωγραφιά.

'Ο 'Αρχικτίστης ὁδηγᾷ,
 κι' ὁ ὑπουργὸς προτείνει
 ἔμπρὸς σὲ θρόνον ἀψηλό.
 'Ο βασιλῆς, αὐτὸς σιγᾷ,
 αὐτὸς μόνο δὲν κρίνει
 κανένα ἄξιο καὶ καλό.

—Εἶναι ἡ Δύναμ' ὁ Θεὸς
 κ' ἡ Εὐμορφιά μονάχη,
 π' ἀντανακλᾶται σ' ὅλουνοὺς.
 Γι' αὐτὸ τοῦ πρόπει κι' ὁ ναὸς
 δύναμι, κάλλος νᾶχη,
 νᾶν' ὅμοιος μὲ τοὺς οὐρανοὺς.—

"Ολ' οἱ μαστόροι σκυθροποί,
 καὶ ὅλ' οἱ μεγιστᾶνοι
 τὸν προσκυνοῦν γονατιστά.
 Κανεῖς δὲν ξεύρει τί νὰ 'πῆ,
 κανέννας πῶς νὰ κἀνῃ
 τὴν ἐκκλησιὰ ποῦ τοὺς ζητᾷ.

Κι' ὄλονυχτῆς 'σκυμμέν' ἐκεῖ
 τὸ σχέδιο ποῦ προστάζει,
 καθεὶς νὰ κάμῃ προσπαθεῖ.
 'Εημέρωσεν ἡ Κυριακή,
 κανέννας δὲν ἀδειάζει
 νὰ 'πάγῃ νὰ λειτουργηθῆ.

Ἐκεῖ στήν πρωϊνὴ δροσιά
 θωροῦν ἓνα τοικέρι,
 κι' ἀκοῦν γεροντικὴ λαλιά:
 Ἀπέλυσεν ἡ ἐκκλησιά,
 κι' ὁ Πατριάρχης φέρει
 τ' ἀντίδωρο στὸν βασιλιᾶ.

Σκύβ' ἀπ' τὸν θρόνο καὶ φιλᾶ
 τὸ χέρι ποῦ τοῦ δίδει
 τὸ Ὑψωμα καὶ τὴν εὐχή.
 Μὰ 'κεῖ, δὲν ἔπιασε καλά,
 τοῦ πέφτ' ἓνα ψυχίδι
 'σὰ λεοντόδεσμα παχύ.

Τὸ σκῆπτρο' ἀφήκε στήν στιγμῇ,
 τὸν θρόνον ἔχ' ἀφήσει,
 καὶ νὰ τὸ εὔρη προσπαθεῖ,
 μὴ μείνη κατὰ γῆς καὶ μὴ
 κανένας τὸ πατήση
 κι' ἀπὸ τὸ κροῖμα κολασθῆ.

Μὰ 'κεῖ, ποῦ μ' ὄψι θλιβερό,
 γιὰ νὰ τὸ εὔρη ἀκόμα
 ἔμπρὸς στὸν θρόνο του ζητᾶ,
 νὰ καὶ μιὰ μέλισσα θωρεῖ,
 τ' ἀντίδωρο στὸ στόμα,
 κι' ἀπ' τὸ παράθυρο πετᾶ.

Ἐβάλλει παντοῦ διαλαλητῆ
 στήν ἔρακουστὴ τὴν Πόλη,
 καὶ τάζ' ἓνα πουγγὶ βαθύ.
 Ὅποιος μέλισσα κι' ἂν κρατῆ,
 νὰ τὰ τρυγήσεται ὅλοι,
 τ' ἀντίδωρό μου νὰ βρεθῆ!—

Τρυγοῦν οἱ ἄνθρωποι γοργά,
 κανένας δὲν κερδαίνει
 ἄλλο ἀπὸ μέλι καὶ κερί.
 Κι' ὁ Πρωτομάστορης τρυγᾶ,
 κ' ἔξαφνισμένος μένει
 ἔμπρὸς στὸ θαῦμα ποῦ θωρεῖ!

Σ' ἓνα κοφίνι διαλεχτό,
 στὸ πιὸ καλὸ κηψέλι,
 λάμπει κι' ἀστράφτει κᾶτι τι.
 Ξανθὸ κερὶ δὲν εἶν' αὐτό,
 γλυκὸ δὲν εἶναι μέλι,
 εἶν' ἐκκλησιὰ πελεκητή!

Οἱ τροῦλοι λὲς κ' εἶν' οὐρανοί,
 πυκνὰ οἱ στύλοι δάση,
 καὶ Οἰκουμέν' ἦ πατωσιὰ.
 Ποτὲ χριστιανικὴ φωνὴ
 Θεὸ δὲν θὰ δοξάση
 σὲ πιὸ καλήτερ' ἐκκλησιὰ!

Μὲ τὴν ματιὰ του προχωρεῖ
 μέσ' στ' Ἄγιο-βῆμα μνίσκει,
 ποῦ τὸ φωτίζει μ' ἀντηλιά·
 στὴν Ἄγια-τράπεζα θωρεῖ,
 στὸν Ἀστερίσκο βροῖσκει
 τ' ἀντίδωρο τοῦ βασιλιᾶ!

Στὸν θρόνο ἔμπρὸς μὲ συστολή
 βαθειὰ μετάνοια κάνει.
 δείχνει τὸ σχέδιο τοῦ ναοῦ.
 —Εἴμεθα ὄλ' ἁμαρτωλοί,
 κανένας μας δὲν φθάνει
 τὸ μεγαλεῖο τοῦ Θεοῦ.

Γιὰ τ' ἁγιασμένο Του ψωμὶ
 τὸ καθαρὸ μελίτσι
 διές, τί κερήθρα συγκροτεῖ!
 Γιὰ τοῦ Ὑψίστου τὴν τιμὴ
 ὁ βασιλὲς ἄς κτίσῃ
 μιὰν ἐκκλησιὰ σὰν αὐτή.—

Στὸν Πλάστη στρέφ' ὁ βασιλὲς,
 —Εὐχαριστῶ σε, κράζει,
 μεγαλοδύναμ' Εὐμορφιά! —
 Φιλᾶ τὸ σχέδιο τρεῖς βολαῖς,
 καὶ σὰν αὐτὸ προστάζει
 νὰ κτίσουν τὴν Ἄγιά-Σοφιά.

ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ

Βαρεία περνοῦν τὰ σύννεφα, βαρεία καὶ θολομένα·
καὶ μοιάζουνε στὸ διάβα τους καὶ στὴν καρδιά μ' ἐμένα.
Βοριάς μᾶς ἴάμνει στὴν στεριά καὶ Λίβας στὰ πελάγη·
κ' ἐν' ἀπὸ μᾶς δὲν ἀγροικᾷ πόθ' ἔρχεται, ποῦ πάγει.

Ἡ θλίψη κι' ὁ πολὺς καῦμός τὰ στήθη μας βαρύνει·
τ' ἀστραποβρόντι, οἱ στεναγμοί, μᾶς εἶν' ἐλαφροσύνη.
Καὶ ἡ βροχούλα, π' ἀρχινᾷ καὶ πέφτει ἴγάλη-ἴγάλη,
εἶναι τὰ μαῦρα δάκρυα, ποῦ ἡ καρδιά μας βγάλλει.

Τί τ' ὠφελᾷ τὸ σύννεφο, σὰν ἔβροντησε καὶ βρέχει·
Τὰ δάκρυά του πίν' ἡ γῆ, καὶ γιὰ χαρὰ τὸ ἔχει.
Τὸν ποιητὴ τί τὸν ὠφελᾷ, σὰν κλαῖ καὶ χολοσκάνει·
Ἔνα τραγοῦδι γιὰ καλὸ τῶν ἄλλων θένα κάνη.

Χαρά στους, ἂν τοῦ τὸ δεχθοῦν, σὰν τὴν βροχὴν ἢ ξέρη!
Ἄν ἔχουν σπέρμα μέσα τους, κι' αὐτὸς τροφή τοῦ φέρον,
καὶ τοὺς βλαστήσῃ στὴν καρδιά, στ' ἀπόνεγρά τους στήθη
ἐν' ἄνθος, π' ὅπου φάνηκε, ζωὴ ξαναγεννήθη.

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ

Μαθητῆς ἀκόμη, —καὶ παιδί,
πῶχει μόνο γνώμη — γιὰ σπουδή,

Μέσ' στὰ στήθια νοιώθω —μιὰ θραυὰ
κάτι τί, σὰν πόθο —στην καρδιά.

Κάτι, ποῦ δὲν λέγει —τί ζητᾶ,
μόνο δὸς του καίγει — δυνατὰ !

«Ἄχ ! Θεέ, βοήθεια —στὸν καῖμό !
Ἔχω μέσ' στὰ στήθια —πειρασμό !

»Βγαῖ' τον ! Δὲν ἀξίζει —γιὰ παιδί.
Βλέπεις, μ' ἐμποδίζει — στήν σπουδή !»

Μ' ἄκουσ' ὁ Θεός μου : —Φλογερό,
σὰν λαμπάδ', ἐμπρός του —τὸν θαυρό.

«Χά ! π' ἀνάθεμά σε, —φλογικό !
Σὺ βεβαίως θάσαι —τὸ κακό !

»Κι' ἄλλος πρὶν σ' ἐγγίση —καὶ καῖ,
διές, πῶς θὰ σὲ σβύση —μιὰ πνοή.»

Ἔτσι τοῦ φονάζω, —καὶ φουσῶ :
Ἔσβυσε κυττάζω —τὸ μισό.

Τὸ φουσῶ καὶ πάλι —πλὴν ἀλλὰ
φλόγαις τώρα ἔβγαλλει —στ' αἴρηλά !

Φεύγω νὰ τ' ἀφήσω —Δὲν ἔμπορῶ :
Μὲ τραβᾶ ἔπο' πίσω —ἔνα μωρό.

Μὲ ξανθὰ μαλάκια, —μὲ φτερά,
καὶ μὲ δυὸ ματάκια —φλογερά.

Η Ο Ι Η Μ Α Τ Α

«Τὸ ψυχρὸ σου στόμα — δὲν μπορεῖ
νὰ τὸ σβύσ᾽ ἄκόμα — τὸ κερί ;»

Λέγει. Καὶ μὲ χά - χα ! — περισσά,
προσποιεῖται τάχα, — πῶς φυσᾷ.

«Μὴ φυσᾷς, κοπέλι, — στὴν πυρά !
Νὰ σοῦ κάψῃ θέλει — τὰ φτερά !»

«Λές μὲ τὰ σωστά σου — νὰ καγῶ ;
Τὸ φυσοῦμε, στάσου, — σὺ κ' ἐγώ.»

Σὰν καλὴ μ' ἐφάνη — συμβουλή.
Κάποιος χρόνο χάνει, — τὸ πολὺ.

Μ' ἀφοῦ μ' ἔχ' ἰδρώσει, — ἄς τὸ διῶ,
πῶς θὰ τὴν γλυτώσῃ — μὲ τοὺς δυό.

Πότε πότε ἐκεῖνο — πολεμᾷ,
πότε ὁ ἴδιος σβύνω — Μά, μά, μά,

Φύσα ἴγώ, καὶ φύσα — τὸ παιδί,
ἀναψε σὰν πίσσα, — σὰν δαδί !

«Φθάνει πλέον, εἶπα. — Τὸ θωρῶ,
ἴκαμα μὲ μὴ τρύπα — στὸ νερό !»

«Ἄλλη μὴ, φωνάζει, — καὶ μ' ἄρκει !»
Καὶ μὴ φλόγα ἴβγάζει, — μὴ κακὴ.

ἴΑφοβο τὴν παίρνει — καὶ ταχὺ
καὶ μοῦ τήνε σπέρνει — στὴν ψυχὴ !

«Ἄχ ! σκληρό, τοῦ λέγω, — ἄχ, πονῶ !
Δὲν σὲ μέλ' ἂν κλαίγω — καὶ θρηνῶ ;»

ἴΚεῖνο ἴχε πετάξει — χαρωπό,
κ' ἴψαλλε μὲ τάξη — καὶ σκοπό :

«Δὲν μὲ μέλει δράμι ! — Κι' ἂν κλαῖς, τί ;
Τοῦτο θὰ σὲ κάμῃ — ποιητὴ !»

ΕΛΕΓΕΙΟΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΜΙΚΡΑΝ ΞΑΝΘΗΝ

Ἦταν ὠραῖο, σὰν τὸ λουλοῦδι·
ἦταν ἄθῳο, σὰν ἀγγελουῖδι
τοῦ Παραδείσου ἦταν ψυχὴ,
γι' αὐτὸ τὸν πλάνο κόσμον ἀρνήθη·
μ' ἀγνὰ ἐπῆγε νὰ ζήσῃ πλήθῃ,
εἰς ἄλλον κόσμον πανευτυχῆ.

Καλέ, δὲν εἶδετε, ποῦχε στὰ χεῖλη
κρουφὸ χαμόγελο, σὰν μᾶς ὠμίλει,
κ' ἐγλυκοθῶρει τὸν οὐρανό ;
Ἄχ ! γιὰ τὰ κάλλη του ἠκαρδιοχτυποῦσε !
Ἄχ ! νὰ τὸ ἴπάρουνε καρδακοῦσε
ἐκεῖ στὸ δῶμα τὸ γαλανό....

Ἔστειλ' ὁ Πλάστης ἐν' ἀγγελάκι,
χρυσὸ λουλοῦδι στ' ἄσπρο χεράκι,
στὰ χεῖλη θεία διαταγὴ :
—Κρινόλευκὴ μου, μικρὴ Ξανθοῦλα,
χαριτωμένη σὰν τὴν Αὐγούλα,
ἄφησε πλέον τὴν μαύρη γῆ.—

Ἐγκαγκαλιάσθησαν, σὰν ἀδελφάκια·
μακρὰ φιλήματα στ' ἀχνὰ χεῖλάκια,
μακρὰ τῆς δίνει καὶ τρυφερά.
Μὰ ἡ ψυχούλα της, σὰν τὴν ἐφίλει,
εἰς τὰ ὠραῖά του ἠκόλλησε χεῖλη,
μὲ μυροβόλα λευκὰ φτερά... .

Ἔτσι ἠπετάξαν ἀγκαλιασμένα
δυσὸ ἀγγελουῖδια χαριτωμένα
στοῦ Παραδείσου τὴν ἀντηλιά.
Τὸ ἓνα ἰξεύρει τί θέσιν ἔχει·
τ' ἄλλο, ἡ Ξάνθη, πρόθυμο τρέχει
στῆς Παναγίας τὴν ἀγκαλιά.

Π Ο Ι Η Μ Α Τ Α

Μὴν κλαίεις, μάνα του ! Χλωμὲ πατέρα,
μὴ χύνεις δάκρυα νύχτα καὶ μέρα,
γιατὸ μικρὸ σας ποῦ εἶν' ἐκεῖ.
Ἔσῃς ἢ μάταιη ζωὴ παιδεύει
ἄκεῖνο σ' αἰώνιας χαρᾶς ἀνέδη,
καὶ μ' ἀγγελουδία συγκατοικεῖ.

ΕΡΩΤΟΣ ΤΕΧΝΑΙ

Ἀνάθεμά τον τὸν Χειμό,
τὸν γέρο τὸν Γενάρη!
Δὲν ἔχει γι' ἄορωστους καῦμό,
γι' ἀγαπημένους χάρη.

Μόν' κάμνει παγωνιά πολλή,
κλειῖ μέσα τὴν κυρά μου
κ' ἐγὼ στεροῦμαι τὸ φιλί,
κι' αὐτὴ τὴν συντυχιά μου!

Παππᾶ, τὸ χέρι σου φιλᾶ —
Ποῦ νᾶχω τὴν εὐχή σου!
Καὶ τὸν Θεὸ παρακαλᾶ
νὰ σώση τὴν ψυχὴ σου.

Μὲ παίρνεις τώρα τῶν Φωτῶ
μαζί σου νὰ γυρίσω,
τὸν Ἀγιασμό νὰ σοῦ κρατᾶ,
νὰ σοῦ κρατᾶ τὸ ἴσιο;

Η Ο Ι Η Μ Α Τ Α

Νὰ βγαῖμε τὸ πουρνὸ πουρνὸ,
ν' ἀγιάσουμε στὴν γύρα,
κάθε Ῥωμῆο καὶ Χριστιανό,
κάθ' ὀρθοδόξου θύρα.

Σὺ παλλουρίζεις μιὰν εὐχή
στ' ἀρχοντοσπίτια ἴππων·
ἐμὲ μοῦ σφίγγετ' ἡ ψυχὴ,
κα' ὄλο τὸ ἴσο χάνω.

Ἐσὲ σ' ἀρέσκ' ἂν σοῦ φιλᾷ
τὸ χέρι καμμιὰ χήρα
Ἐμὲ μ' ἀρέσκει, καὶ καλὰ,
μέσ' στῆς Λενιώσ τὴν θύρα.

Σὺ τῆς φωτίζεις τὸν γονιο,
καὶ λές τὸ «'ν Ἰορδάνη»
Ἐγὼ χαϊδεύω τὸ Λενιώ
καὶ τὸ ρωτῶ τί κάνει.

Σὺ παίρνεις γιὰ φωτιστικὸ
ἐν' ἄσπρο τσακισμένο·
Τὸ παίρνω ἵνα φιλῶ γλυκὸ
καὶ μοσχομυρισμένο.
